

Za nekatere nemške besede tudi ne ve slovenskega izraza, pač pa morda ruskega ali češkega itd. Tega zapiše potem na rob, a si ne upa vedno prevesti ga v slovenščino (Butterwoche = masljanica, rus.). Nekatere izraze, ki smo jih nekoč tudi Slovenci poznali, a pozabili, je tem potom srečno spet obnovil (knes, vlastelin, obras = Miene itd.), ali nanovo uvel v slovenščino (parnik, okrog, drobi). Nikakor nam seveda ne ugaja, da je šel tu včasih predaleč in samo raditega, da bi naštel kar največ sinonimov za vsako nemško besedo, da bi torej bogastvo slovenščine dokazal; samo zato včasih poleg slovenskih besedi, ki jih pozna, navaja tudi poslovenjeno tujko: tolkovati, ledji (lagna), puček, poruganje itd. Radi te želje, dokazati bogastvo slovenskega jezika, Vodnik tudi tako kopiči slovenske izraze za vsako nemško besedo. Nikdar mu ni dovolj en sam izraz, najti mora najmanj še enega ali še več. Z nekako vzirajnostjo išče v tem oziru med narodom sinonimov — in jih z veseljem zabeležuje. Popolen kot noben drugi slovar pred Vodnikom je v tem oziru Vodnikov slovar, kar moramo hvaliti glede na pristno narodne izraze, a

zametati z ozirom na izposojenke iz drugih slovanskih jezikov, na pridržane nemčizme ali celo nove tvorbe, četudi ima že domač izraz. Tu vidimo Vodnika včasih tudi na krivih potih. Sicer pa je tudi glede na izposojenke našel nova pota in udeležil načelo, da se moramo ozirati pri bogatenju jezika v prvi vrsti na slovanske sorodne jezike, če nimamo domačih besedi na razpolago, da pa moramo tujko tudi jeziku slovenskemu prilagoditi. Sam se ni dosti okoristil z izposojenkami, imel je na razpolago dovolj domačih besedi in izpeljank iz slovenskih besedi — izvzeti moramo tu slovniške termine njegove — a pokazal je pot naslednikom. In po tej poti jo često še dandanes mahujemo.¹ (Dalje.)

¹ Omeniti moram tu še nečesa, namreč nekaterih grafičnih posebnosti Vodnikovih, h katerim so ga zapeljali ravno sorodni slovanski jeziki; t. j.:

or mesto **er** za **r**: kórzhiti, kózhiti, kórzhzen, kórzhilna lukna;

so mesto **se** ali **s** za **sb**: lošhiga, lošhga, lošet in sestavljenke, oziroma izpeljanke iz tega substantiva, nadalje celo oblike: „dzher, dzherin“ mesto hči, hčerin.

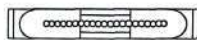

Hrast.

Zložil Vekoslav Remec.

Osamljen kakor starec truden, siv,
bdi hrast visok sred polja
in preko senožeči zre in njiv
v zahajajoče solnce.
Kot da ta hip je vstal iz črne zemlje,

roké obupno k njemu stega
v objem poslednji nem, vedoč, da jemlje
slovo od luči za vse dni —
ker, glej, iz dalj oblaki se valijo
in zanj v njih zadnje smrtne strele spijo ...

Na sejmu sem bil ...

Zložil Vekoslav Remec.

Na sejmu sem bil,
si orglice kupil,
oj, orglice sladko doneče.

In godel bi rad —
pa kaj, ko nobena
od srca mi pesmica neče!

Pač zabil sem tam
na sejmu šumečem
kupiti si židane volje —

Zato tako sam,
molčeč moram iti
čez tiho nedeljsko to polje.

